

ΘΕΜΑΤΑ ΟΜΑΔΑΣ Α

1. Ποια ήταν τα σημαντικότερα μινωικά ανάκτορα και ποια τα κοινά τους χαρακτηριστικά ;
2. Να αναφέρετε τις γραφές που χρησιμοποιήθηκαν στη μινωική Κρήτη με τα ιδιαίτερα γνωρίσματά τους . Έχουν διαβαστεί;
3. Τι γνωρίζετε για τη θρησκεία των Μινωιτών ;
4. Ποιον πολιτισμό ονομάζουμε μυκηναϊκό (προσδιορισμός χώρου – χρόνου) και πού οφείλει το όνομά του ;
5. Ποιοι συγκροτούσαν τη μυκηναϊκή κοινωνία; (αναλυτική αναφορά)
6. Τι γνωρίζετε για τη γραφή των Μυκηναίων (όνομα, χαρακτηριστικά, έχει αποκρυπτογραφηθεί ή όχι , ποιες πληροφορίες μας δίνει, ποιοι τη χρησιμοποιούσαν) ;
7. Σε ποιους λόγους οφείλεται η καταστροφή του μυκηναϊκού πολιτισμού ;
8. Ποια τα αίτια του α'ελληνικού αποικισμού και ποιες οι περιοχές εγκατάστασης των Ελλήνων ;
9. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας που απεικονίζεται στα ομηρικά έπη ;
10. Τι γνωρίζετε για την προέλευση και τα χαρακτηριστικά του ελληνικού αλφαβήτου ;
11. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της γεωμετρικής τέχνης στα πήλινα αγγεία και στα χάλκινα ειδώλια ;
12. Πότε συνέβη η αποικιακή εξάπλωση των Ελλήνων , ποιες γεωγραφικές περιοχές κάλυψε και σε ποιες αιτίες οφείλεται ;
13. Ποια ήταν η διαδικασία της εγκατάστασης σ' ένα νέο τόπο και ποια τα κριτήρια επιλογής του ;
14. Να εξηγήσετε τη σημασία των όρων : μητρόπολη, αποικία, οικιστής
15. Αναφερθείτε στις σχέσεις αποικίας και μητρόπολης
16. Ποια περιοχή ονομάστηκε Μεγάλη Ελλάδα και γιατί ;
17. Ποιες αλλαγές στη ζωή των ανθρώπων προέκυψαν από το β' ελληνικό αποικισμό ;
18. Να εξηγήσετε τη σημασία των όρων : πόλη – κράτος, οπλιτική φάλαγγα

19. Να αναφέρετε τα συστατικά στοιχεία μιας πόλης κράτους (γεωγραφικός χώρος ,οργάνωση) και να τα αναλύσετε
20. Αφού τοποθετήσετε τα πολιτεύματα που σας δίνονται παρακάτω στη σωστή χρονική σειρά με βάση την εξέλιξή τους, να αναφέρετε ποια διαφορά υπάρχει ανάμεσα στην αριστοκρατία και στην ολιγαρχία :
τυραννίδα, αριστοκρατία, βασιλεία, δημοκρατία, ολιγαρχία
21. Να αναφέρετε αναλυτικά τις κοινωνικές τάξεις στο σπαρτιατικό κράτος
22. Να εξηγήσετε τη σημασία των όρων : Απέλλα, Γερουσία, 5 Έφοροι
23. Τι γνωρίζετε για την αγωγή των νέων στην αρχαία Σπάρτη και πού αποσκοπούσε ;
24. α.) Τι εννοούμε σήμερα όταν λέμε ότι η κυβέρνηση πήρε δρακόντεια μέτρα ;
β.) Με ποιο πρόσωπο και ποια πόλη της αρχαιότητας συνδέεται ο παραπάνω όρος ;
(γράψτε όλα όσα γνωρίζετε)
25. Με ποιο τρόπο αντιμετώπισε ο Σόλων το πρόβλημα των χρεών στην Αθήνα ;
26. Ποια μέτρα έλαβε ο Σόλων για να εξασφαλίσει την καλύτερη λειτουργία της δικαιοσύνης και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά ;
27. Να εξηγήσετε το νόημα των όρων : Ηλιαία, «κυλώνειο άγος»
28. Να αναφερθείτε στα μέτρα που έλαβε ο Κλεισθένης καθώς και στα αποτελέσματά τους , ώστε να δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του ως «θεμελιωτής του δημοκρατικού πολιτεύματος στην Αθήνα »
29. α.)Τι ήταν οι λειτουργίες και ποιο σκοπό εξυπηρετούσε η θέσπισή τους στην αρχαία Αθήνα ; β.) Να αναφέρετε τις ονομασίες και τις υποχρεώσεις που περιλάμβαναν δύο από αυτές .
30. Αναφέρετε τις κυριότερες μάχες ή ναυμαχίες των περσικών πολέμων με τους πρωταγωνιστές και το αποτέλεσμα τους (ποιος νίκησε).
31. . Ποιες ήταν οι συνέπειες της νίκης των Ελλήνων κατά των Περσών ;
32. Ποιο είναι το κυρίαρχο όργανο του δημοκρατικού πολιτεύματος στα χρόνια του Περικλή , ποιοι μετέχουν σε αυτό και ποιες αρμοδιότητες έχει ;
33. Να εξηγήσετε το νόημα των όρων : α) Ηλιαία και β) Δέκα Στρατηγοί στα χρόνια της αθηναϊκής δημοκρατίας του Περικλή .
34. Ποιοι αποτελούσαν την κυρίαρχη κοινωνική τάξη στην Αθήνα και ποια ήταν τα δικαιώματά της ;
35. Ποιες είναι οι ασχολίες και ποιες οι υποχρεώσεις ενός Αθηναίου και μιας Αθηναίας τον 5^ο π.Χ. αιώνα ;

36. Τι ήταν οι μέτοικοι και τι γνωρίζετε για τις συνθήκες ζωής τους στην αρχαία Αθήνα ;
37. Αναφερθείτε αναλυτικά στο θέμα της μόρφωσης των παιδιών και των εφήβων στην αρχαία Αθήνα : ποιοι (όνομα ειδικότητας) και με ποιο αντικείμενο δίδασκαν σε κάθε ηλικία ;
38. α.) Να αναφέρετε τα αίτια του πελοποννησιακού πολέμου. β.) Να γράψετε (ονομαστικά) τις φάσεις του με τα χρονικά όρια της καθεμιάς .
39. Ποιες συνέπειες είχε ο πελοποννησιακός πόλεμος για το σύνολο των Ελλήνων ;
40. Να αναφέρετε τρία μέτρα που έλαβε ο Αλέξανδρος προς την κατεύθυνση της αρμονικής συμβίωσης όλων των λαών στο απέραντο κράτος του .
41. Με ποιους τρόπους ο Αλέξανδρος υποστήριξε τη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού ;
42. Να γράψετε τρία μέτρα του Αλέξανδρου που αποσκοπούσαν στην οικονομική ανάπτυξη της αυτοκρατορίας του .

ΘΕΜΑΤΑ ΟΜΑΔΑΣ Β

1. Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά τις 2 εικόνες, να αναφέρετε α) πώς ονομάζονται, τι απεικονίζουν και σε ποιον πολιτισμό ανήκουν τα συγκεκριμένα έργα τέχνης και β) ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα όλων των έργων αυτής της κατηγορίας

2. Αφού εντοπίσετε από το χάρτη της Κρήτης και γράψετε τις θέσεις των κυριότερων μινωικών ανακτόρων, να αναφέρετε ποια ήταν τα κοινά τους χαρακτηριστικά .

3. Το πολιτικό, διοικητικό και οικονομικό σύστημα της μινωικής Κρήτης ήταν συγκεντρωτικό, με κέντρο τα ανάκτορα. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να δώσετε τις απαραίτητες πληροφορίες που αποδεικνύουν την άποψη αυτή (ποιοι ζούσαν, ποιοι κυκλοφορούσαν και ποιοι εργάζονταν εκεί)

4. Στο αντικείμενο που βλέπετε απεικονίζεται μία από τις γραφές της μινωικής Κρήτης . Να αναφέρετε α) πώς ονομάζεται η συγκεκριμένη γραφή, αν έχει αποκρυπτογραφηθεί ή όχι και β) ποια άλλη γραφή χρησιμοποιήθηκε στον ίδιο χώρο, ποια είναι τα χαρακτηριστικά της γνωρίσματα , πού έχει βρεθεί κυρίως και αν έχει διαβαστεί ή όχι .

5.Α.) Ποιο θέμα αποδίδεται στην παραπάνω τοιχογραφία, από ποιον πολιτισμό προέρχεται και ποια χρώματα χρησιμοποιούνται για τη διαφοροποίηση των μορφών ;Β.) Σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις, ποια άλλα θέματα θα μπορούσε να απεικονίζει μια τοιχογραφία του ίδιου πολιτισμού ;

6. Ποια είναι η μορφή στο αγαματίδιο που βλέπετε και σε ποιον πολιτισμό ανήκει ; Να αναφέρετε όσα άλλα γνωρίζετε για τη θρησκεία του λαού που τη δημιούργησε (θεότητες, χώροι λατρείας, ιερά δέντρα, ζώα και σύμβολα, τελετές, ιερατείο).

7 . Α.) Πώς ονομάζεται το αγγείο της φωτογραφίας, ποια είναι η προέλευση της ονομασίας αυτής και τίνος πολιτισμού είναι δημιούργημα ;Β.) Ποια ήταν τα διακοσμητικά θέματα στα συγκεκριμένα αγγεία , σε ποιους χώρους κατασκευάζονταν και σε ποιες περιοχές εξάγονταν ;

8 . Αφού διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο, να εξηγήσετε γιατί θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για το μυκηναϊκό πολιτισμό η αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Β' .

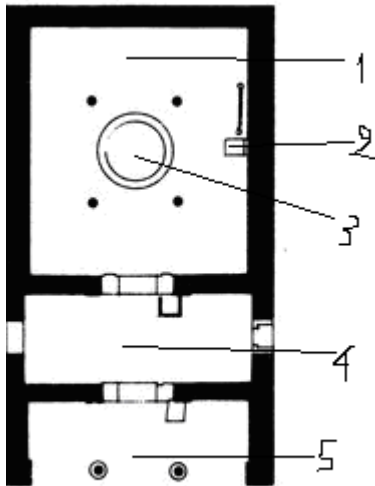
«Έχουμε λοιπόν κάποιους σωρούς από πηλό, που καταρχήν δε μας υπόσχονται τίποτα. Τους κάνει πολύτιμους όμως το γεγονός ότι συνιστούν (αποτελούν) μια ολότελα καινούρια πηγή [...] πληροφόρησης για τον αρχαιότερο ελληνικό πολιτισμό. Είναι βέβαια λυπηρό που οι πινακίδες δε μας λένε τίποτε για την ιστορία των ανθρώπων που τις έγραψαν, ούτε για τη σκέψη τους. Κι όμως, μερικοί από μας θα εκπλαγούν ίσως όταν ανακαλύψουν πόσα συμπεράσματα μπορούμε να αντλήσουμε απ' αυτές. Οι Μυκηναίοι [...] μας άφησαν καταγραφές από τη διοίκηση των βασιλείων τους και από τη λειτουργία ορισμένων τομέων της οικονομίας τους».

J. Chadwick, Ο Μυκηναϊκός κόσμος

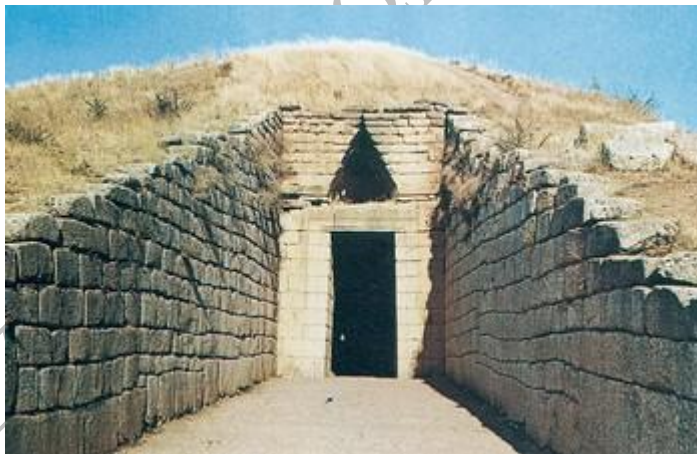
9 . Αφού αναφερθείτε στο θέμα που απεικονίζεται στο χρυσό μυκηναϊκό δαχτυλίδι, να γράψετε όσα γνωρίζετε για τη θρησκεία των Μυκηναίων (θεότητες, χώροι λατρείας, ιερατείο

10. Παρακάτω βλέπετε την κάτοψη ενός μυκηναϊκού ανακτόρου . Αφού ονομάσετε τους χώρους ή τα στοιχεία που επισημαίνονται , να αναφέρετε όσα άλλα γνωρίζετε για το συγκεκριμένο οικοδόμημα (πού χτιζόταν, πώς ονομάζονταν τα τείχη του και γιατί, ποια είναι τα χαρακτηριστικά στοιχεία του σχεδίου του και σε τι διαφέρει από ένα μινωικό ανάκτορο)

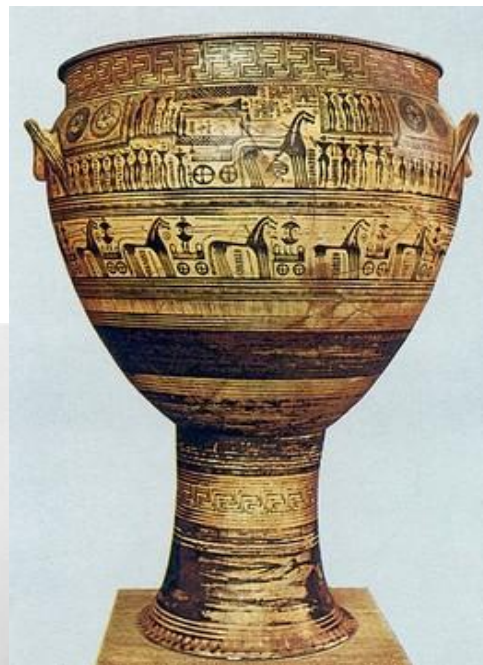
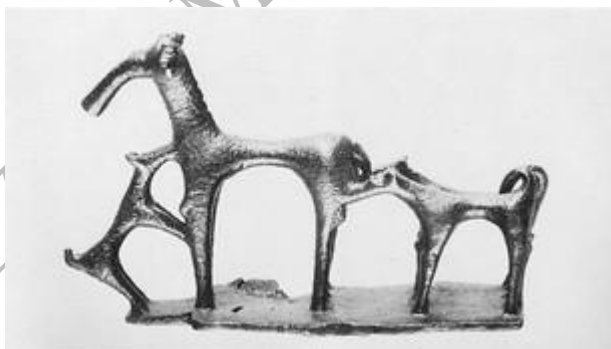
11. Στη φωτογραφία απεικονίζεται ένα χαρακτηριστικό οικοδόμημα μνημειακής αρχιτεκτονικής. Α.)Να εξηγήσετε για ποιο σκοπό έχει χτιστεί , πώς ονομάζεται και σε ποιο πολιτισμό ανήκει και β) να κάνετε αναλυτική περιγραφή του

12. Στις παραπάνω φωτογραφίες παρουσιάζονται 2 χαρακτηριστικά έργα της μυκηναϊκής τέχνης. Α) Αφού αναφέρετε τι είναι και τι απεικονίζει το καθένα, Β) να εξηγήσετε σε ποιο ή ποια στοιχεία τους υπάρχει μινωική επίδραση και ποιο χαρακτηριστικό διαφοροποιεί τους Μυκηναίους από τους Μινωίτες.

13. Στις επόμενες φωτογραφίες παρατηρείτε δύο έργα γεωμετρικής τέχνης. Α.) Να αναφέρετε τι είναι και τι απεικονίζει το καθένα Β.) Με βάση τις μορφές και τον τρόπο απεικόνισης να εξηγήσετε τι σημαίνει ο όρος γεωμετρική τέχνη και να αναφέρετε ποια σχέση έχει με την τέχνη της μυκηναϊκής εποχής .

14. Ποια είναι η σημασία της επινόησης του ελληνικού αλφαβήτου ;

15. Αφού μελετήσετε το κείμενο που ακολουθεί κι εξηγήσετε το συμβολισμό των ενεργειών που περιγράφονται, να αναφέρετε με ποιο τρόπο καταλάμβανε την εξουσία και στη συνέχεια πώς διοικούσε ένας τύραννος (σύμφωνα με το κείμενο, αλλά και με όσα γνωρίζετε από το βιβλίο της Ιστορίας).

ΕΚΟΒΕ ΤΑ ΣΤΑΧΥΑ ΠΟΥ ΕΞΕΙΧΑΝ

Ο Περίανδρος αρχικά δεν ήταν τόσο σκληρός όσο ο πατέρας του. Από τότε όμως που ήλθε σε επαφή με τον τύραννο της Μιλήτου Θρασύβουλο, έγινε πιο σκληρός από τον πατέρα του τον Κύψελο. Έστειλε λοιπόν κήρυκα στον Θρασύβουλο και ζήτησε να μάθει ποιο πολιτικό καθεστώς έπρεπε να εγκαταστήσει για να έχει ασφάλεια και να κρατήσει την πόλη υπό την εξουσία του. Ο Θρασύβουλος πήρε τον κήρυκα έξω από την πόλη και μπήκε σε ένα σπαρμένο χωράφι. Προχωρώντας μέσα στα σπαρτά ρωτούσε επίμονα να μάθει το σκοπό της άφιξης του κήρυκα από την Κόρινθο. Συγχρόνως έκοβε τα στάχυα που έβλεπε να ξεπερνούν τα άλλα και τα έριχνε κάτω, μέχρι που, κάνοντας αυτό, κατέστρεψε τα ωραιότερα και ψηλότερα στάχυα του χωραφιού...

Από τη διήγηση του κήρυκα ο Περίανδρος κατανόησε τη σημασία της πράξης του Θρασύβουλου... Από τότε έδειξε όλη του την κακία απέναντι στους πολίτες.

Ηρόδοτος, Ιστορία, 5.92

16. α.) Με βάση το επόμενο κείμενο να εξηγήσετε τι σήμαινε ο όρος λακωνισμός για τους Σπαρτιάτες Β .) Τι εννοούμε σήμερα όταν λέμε «περνάμε σπαρτιάτικα» και ποια σχέση έχει αυτό με την αρχαία Σπάρτη ;

ΛΑΚΩΝΙΣΜΟΣ

Οι Σπαρτιάτες μάθαιναν τα παιδιά τους να αποφεύγουν τη φλυαρία και να μιλούν σύντομα και περιεκτικά. Η διατύπωση μιας φράσης με λίγες λέξεις και έξυπνο περιεχόμενο ονομάστηκε λακωνισμός. Αλλά και ο ίδιος ο Λυκούργος μιλούσε βραχυλογικά και αποφθεγματικά. Βγάζουμε αυτό το συμπέρασμα με βάση τα λόγια του που έχουν σωθεί. Κάποτε σε κάποιον που τον ρώτησε γιατί όρισε να γίνονται τόσο μικρές και φθηνές θυσίες είπε: «Για να μην πάψουμε ποτέ να τιμάμε τον θεό». Λένε μάλιστα ότι, όταν οι συμπολίτες του τον ρώτησαν: «Πώς θα μπορούσαμε να αποκρούσουμε μια εχθρική έφοδο;» είπε: «Αν μένετε φτωχοί κι αν δεν επιθυμείτε ο ένας να είναι ανώτερος από τον άλλο».

Πλούταρχος, Λυκούργος, 19.

17 . α.) Τι εννοούμε σήμερα όταν λέμε ότι η κυβέρνηση πήρε δρακόντεια μέτρα κατά την άφιξη ενός επισήμου ; Β.) Με ποια πόλη της αρχαιότητας και με ποιο πρόσωπο συνδέθηκε ο όρος αυτός και γιατί; (να γράψετε όλα όσα γνωρίζετε)

18. Το πολίτευμα της Αθήνας στα χρόνια του Σόλωνα έγινε ολιγαρχικό . Από πού φαίνεται αυτό ;

19.α. Ποια είναι η συγκρότηση (ποιοι μετέχουν) και ποιος ο ρόλος της Εκκλησίας του Δήμου σύμφωνα με τις καινοτομίες του Κλεισθένη ; Β.)Ποιο είναι το αντίστοιχο σώμα στην αρχαία Σπάρτη και τι γνωρίζετε για τη συγκρότηση και τη λειτουργία του ;

20. α. Να τοποθετήσετε στη σωστή ιστορική σειρά τα πολιτεύματα : ολιγαρχία, δημοκρατία, βασιλεία, τυραννίδα, αριστοκρατία Β.) Να εξηγήσετε ποια είναι η διαφορά μεταξύ ολιγαρχίας και αριστοκρατίας (ποιοι ασκούν σε κάθε περίπτωση την εξουσία και πού βασιζείται το κύρος και η δύναμή τους)

21. α.) Αφού μελετήσετε το παρακάτω κείμενο, να εξηγήσετε πού αποσκοπούσε η ψήφιση του νόμου του οστρακισμού από τον Κλεισθένη Β.) Να αναφέρετε άλλο ένα μέτρο του Κλεισθένη που είχε τον ίδιο στόχο

ΓΙΑΤΙ ΨΗΦΙΣΤΗΚΕ Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΥ

Όταν ολοκληρώθηκαν αυτά, το πολίτευμα έγινε πολύ πιο δημοκρατικό από το αντίστοιχο του Σόλωνα. Πολλοί από τους νόμους του Σόλωνα είχαν αχρηστευθεί από το τυραννικό πολίτευμα, επειδή δεν εφαρμόζονταν. Ο Κλεισθένης, στην προσπάθειά του να ενισχύσει τη λαϊκή δύναμη, ψήφισε και τον νόμο του οστρακισμού. Ο νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ εξαιτίας της καχυποψίας που προκαλούσαν όλοι όσοι κατείχαν ισχυρές θέσεις. Ο Πεισίστρατος λόγω χάρη από δημοφιλή ηγέτη της και στρατηγός έγινε τύραννος.

Αριστοτέλης, Αθηναίων πολιτεία, 22. 1-3

22. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, το πολίτευμα με τον Κλεισθένη έγινε πολύ πιο δημοκρατικό απ' ό,τι ήταν με το Σόλωνα . Να αναφέρετε αναλυτικά 2 μέτρα του Κλεισθένη που στηρίζουν την παραπάνω άποψη

23. α.) Ποιοι αναφέρονται ως κοινοί δεσμοί των Ελλήνων, σύμφωνα με το παρακάτω κείμενο ; Β.) Τι γνωρίζετε για τα μαντεία ;

ΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σπαρτιάτες και Αθηναίοι συμφωνούν να αντιμετωπίσουν ενωμένοι τον περσικό κίνδυνο. Ειδικότερα, απαντώντας οι Αθηναίοι στους απεσταλμένους της Σπάρτης δηλώνουν: «Οι Έλληνες όλοι είναι από το ίδιο αίμα, έχουν την ίδια γλώσσα, έχουν ναούς και αγάλματα θεών και θυσίες όλα κοινά και συνήθειες ίδιες».

Ηρόδοτος, Ιστορία, 8. 144.

24. Αφού μελετήσετε το κείμενο που ακολουθεί, να αναφέρετε ποια ήταν τα πραγματικά αίτια της επίθεσης των Περσών κατά της Ελλάδας :

Ο Ξέρξης μιλάει σε σύναξη Περσών αξιωματούχων (διασκευή) :

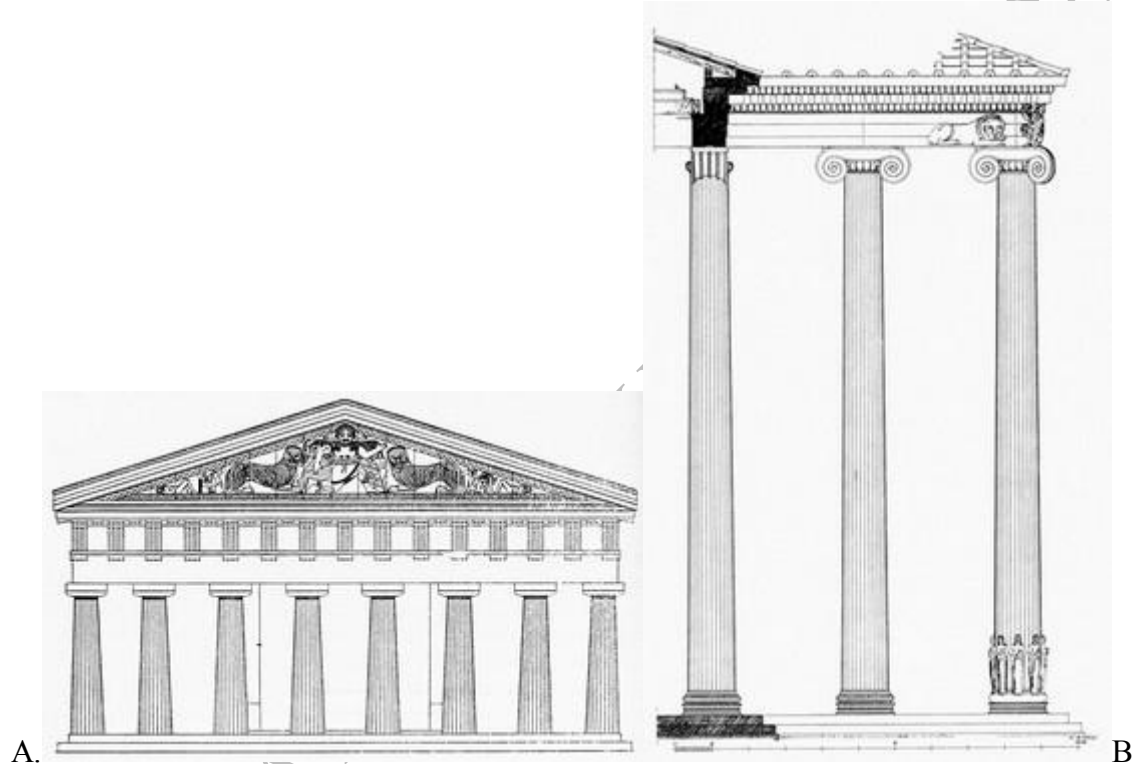
Αφού λοιπόν υποτάξουμε τους Αθηναίους και τους γείτονές τους που κατοικούν την Πελοπόννησο, θα κάνουμε την Περσία τόσο μεγάλη, ώστε να έχει σύνορα με τον ουρανό. Έτσι καμιά χώρα δε θα συνορεύει με τη δική μας, αλλά όλες εγώ θα τις κάνω ένα κράτος, αφού

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ- ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

διασχίσω με το στρατό όλη την Ευρώπη... Έτσι θα υποδουλώσουμε κι εκείνους που μας έφταιξαν, αλλά κι εκείνους που δε μας έκαναν κανένα κακό. (Ηρόδοτος, 8.γ. , μετάφρ.)

25.α). Με ποιο γεγονός συνδέθηκε το όνομα του Εφιάλτη κατά τη σύγκρουση Ελλήνων και Περσών; (γράψτε όλα όσα γνωρίζετε)β.) Με ποιες σημασίες χρησιμοποιούμε σήμερα αυτή τη λέξη ;

26. Να αναφέρετε σε ποιο ρυθμό ανήκει κάθε μία από τις παρακάτω προσόψεις ναών , να εντοπίσετε τις διαφορές μεταξύ τους (όπως τις παρατηρείτε στις απεικονίσεις)και να γράψετε σε ποια εποχή εντάσσονται οι συγκεκριμένοι ρυθμοί

A.

B

A

27. Να αναφέρετε πώς ονομάζεται το καθένα από τα έργα τέχνης των επόμενων εικόνων , ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του (στάση και γνωρίσματα σώματος, ποιοι απεικονίζονταν συνήθως) και σε ποια εποχή έχει δημιουργηθεί .

Β.

28. Με ποια τεχνική έχει δημιουργηθεί και σε ποια εποχή ανήκει ο αμφορέας της φωτογραφίας ; Να γράψετε όσα γνωρίζετε για τις κεραμικές τεχνικές της συγκεκριμένης εποχής (θέματα και τρόπος διακόσμησης)

29. Με βάση το παρακάτω κείμενο, να εξηγήσετε τι σημαίνει δημοκρατία και σε τι διαφέρει από το καθεστώς της τυραννίας:

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ; (μιλάει ο Περικλής)

«Το πολίτευμα που έχουμε δε γυρεύει να πάρει τους νόμους από τους ξένους · πιο πολύ είμαστε εμείς το παράδειγμα σε μερικούς παρά που ξεσηκώνουμε ό,τι κάνουν οι άλλοι. **Το όνομά της, επειδή δε ζούμε στηριγμένοι πάνω στους λίγους παρά στους περισσότερους, είναι η κυριαρχία του δήμου, δημοκρατία.**»

Θουκυδίδης, Ιστορία, Β' 37, 1

(μετ. Ι.Θ. Κακριδή)

30. Για τον Περικλή δημοκρατία σημαίνει την ισότητα όλων των πολιτών απέναντι στο νόμο, αλλά και τη δυνατότητα για μια άνετη ζωή . Να αναφέρετε 2 μέτρα που πήρε προς την κατεύθυνση αυτή .

31. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο επόμενο κείμενο αλλά και με βάση επίσης τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στη θέση και στο ρόλο της γυναίκας στην αρχαία Αθήνα του 5^{ου} αιώνα π.Χ.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Από τη στιγμή που οι προμήθειες μπουν στο σπίτι, πρέπει κάποιος να τις διατηρήσει και να κάνει τις απαραίτητες εργασίες: μέσα στο σπίτι θα μεγαλώσουν τα νεογέννητα, στο σπίτι πρέπει να παραχθεί το αλεύρι που δίνουν τα δημητριακά. Το ίδιο ισχύει και για την κατασκευή των ενδυμάτων από το μαλλί. Επειδή μάλιστα όλες οι εργασίες χρειάζονται φροντίδα, και αυτές που γίνονται μέσα στο σπίτι και αυτές που γίνονται έξω, νομίζω ότι ο Θεός ανέθεσε στη φύση της γυναίκας τις εργασίες και τις φροντίδες μέσα στο σπίτι και στον άνδρα τις εξωτερικές.

Ξενοφών, Οικονομικός, VII, 21-23 (μετ. Α. Παπαγεωργίου)

32. Ποια ήταν η θέση των δούλων στην αθηναϊκή κοινωνία ; Να τη συγκρίνετε με τη θέση των ειλωτών στο σπαρτιατικό κράτος

33.Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά την παρακάτω αγγειογραφία, να αναφέρετε α.) ποια πρόσωπα εικονίζονται και ποιος είναι ο ρόλος του καθενός και β.) ποιες άλλες ειδικότητες δασκάλων και με ποιο αντικείμενο δίδασκαν τα παιδιά και τους εφήβους της Αθήνας την εποχή αυτή ;

34. Με βάση το κείμενο που ακολουθεί και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε ποιες ήταν οι συνέπειες του πελοποννησιακού πολέμου για τους Έλληνες :

Ο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ΣΚΙΑΓΡΑΦΕΙ ΤΟΝ ΟΛΕΘΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Από όλα τα προηγούμενα πολεμικά γεγονότα, το μεγαλύτερο ήταν ο Περσικός πόλεμος, ο οποίος τερματίστηκε με δύο ναυμαχίες και δύο μάχες, ενώ ο σημερινός πόλεμος κράτησε πάρα πολλά χρόνια και προκάλεσε τόσες συμφορές στην Ελλάδα, όσες δεν είχε ποτέ πάθει σε ανάλογο χρονικό διάστημα. Ποτέ άλλοτε δεν κυριεύτηκαν και δεν καταστράφηκαν τόσες πολιτείες, είτε από βαρβάρους είτε από Έλληνες που πολεμούσαν μεταξύ τους. Σε πολλές, μάλιστα, πολιτείες, αφού καταστράφηκαν, εγκαταστάθηκε καινούργιος πληθυσμός. Ποτέ άλλοτε δεν έγιναν τόσες εξορίες και δε σκοτώθηκαν τόσο άνθρωποι, είτε στον πόλεμο, είτε σε εμφυλίους σπαραγμούς.

Θουκυδίδης, Ιστορία, Α, 23 (μετ. Άγγ. Βλάχου)

35. α.) Αφού μελετήσετε προσεκτικά το κείμενο που ακολουθεί, να εξηγήσετε ποια από μέτρα του Αλέξανδρου που αναφέρονται σε αυτό στόχευαν στην αρμονική συμβίωση όλων των λαών μέσα στην αυτοκρατορία του και β) σύμφωνα με τις γνώσεις σας από το βιβλίο της Ιστορίας, να αναφέρετε 2 ακόμη μέτρα που έλαβε προς την κατεύθυνση αυτή :

Η εκτίμηση ενός σύγχρονου ιστορικού για την Αλεξάνδρεια

Χάρη στις διευκολύνσεις που προσέφερε στην εξαγωγή των αιγυπτιακών προϊόντων προς τις περιοχές της Μεσογείου και ιδιαίτερα προς την Ελλάδα, η ίδρυση του λιμανιού της Αλεξάνδρειας ενδυναμώνει τις δυνατότητες επικοινωνίας, ακόμη και ανάμειξης ανάμεσα στους Έλληνες και τους άλλους λαούς. Η νέα πόλη θα γινόταν η «γέφυρα» ή μία από τις γέφυρες που ένωναν τη Δύση με την Ανατολή. Ήδη, στο εσωτερικό της πόλης, της οποίας ο Αλέξανδρος χάραξε το σχέδιο, η αιγυπτιακή θεά Ίσις δεν ήταν η μόνη που διέθετε ένα ιερό. Δίπλα του υψώθηκαν ναοί για τους Έλληνες θεούς. Και σε αυτήν την πόλη ο Αλέξανδρος ενθρόνιζε τον ελληνικό τρόπο ζωής .

(Paul Cloche, Alexandre le Grand, Neuchatel, 1953, σσ.66-68. Μετάφραση Β. Σ. Από το βιβλίο Καθηγητή της Αρχαίας Ιστορίας, σ. 106-107)